

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii
Guvernului nr.1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de
etichetare energetică a unor produse cu impact energetic

<p>1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic a fost elaborat de către Ministerul Energiei.</p>
<p>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ</p> <p>2.1.Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</p> <p>Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 4 lit. a) din Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic, precum și în concordanță cu Planul Național de Acțiune 2025–2029, acțiunea nr. 3, capitolul 15, clusterul 4.</p> <p>Astfel, în cadrul exercițiului actual de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014, se transpun următoarele regulamente europene noi, precum:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Regulamentul delegat (UE) 2023/2534 în ceea ce privește etichetarea energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 392/2012 al Comisiei (<i>în continuare - Regulamentul 2023/2534</i>);2. Regulamentul delegat (UE) 2019/2018 în ceea ce privește etichetarea energetică a aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare direct (<i>în continuare - Regulamentul 2019/2018</i>);3. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/994 al Comisiei din 2 aprilie 2024 de stabilire a detaliilor operaționale ale bazei de date cu produse instituite în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1369 (<i>în continuare - Regulamentul 2024/994</i>).
<p>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</p> <p>Problema principală constă în lipsa unor informații armonizate și ușor accesibile privind parametrii echipamentelor cu impact energetic, furnizate prin eticheta energetică, fapt care limitează capacitatea utilizatorilor finali de a face alegeri informate la achiziționarea acestora. Această situație afectează, totodată, nivelul de siguranță, protecția sănătății și eficiența economică și ecologică a economiei naționale.</p> <p>În conformitate cu publicația Biroului Național de Statistică din anul 2022 „Consumul de energie în gospodăriile casnice”¹:</p> <ul style="list-style-type: none">• cca. 51,4% din gospodăriile casnice cunosc despre noțiunea de clasă energetică și care sunt cele mai importante caracteristici ale unui produs;• cca. 45,1% din gospodării se ghidează de etichetele energetice la achiziționarea unui produs cu impact energetic;• și doar în cazul a 13,3% din gospodării, performanța energetică a unui produs este factorul determinant la selectarea acestuia.

¹ https://statistica.gov.md/ro/consumul-de-energie-in-gospodariile-casnice-editiile-2016-2022-9668_3753.html

Astfel, se poate constata că aproximativ fiecare al doilea consumator din Republica Moldova ia în considerare eticheta energetică la achiziționarea unui bun sau echipament pentru gospodăria sa și își fundamentează decizia pe informațiile furnizate de aceasta. În consecință, în situațiile în care un produs nu este însoțit de eticheta energetică sau informațiile prezentate sunt incomplete, neactualizate ori induc în eroare, decizia consumatorului este afectată, iar statul, prin lipsa unor intervenții adecvate, îl plasează într-o poziție dezavantajoasă, determinându-l să achiziționeze un echipament energetic neperformant și să suporte cheltuieli financiare nejustificate.

În același timp, statul înregistrează pierderi indirecte, întrucât investiția realizată de consumator nu contribuie la atingerea obiectivelor naționale privind eficiența energetică. În aceste condiții, Guvernul este nevoit să identifice resurse financiare suplimentare pentru implementarea altor măsuri de eficientizare a consumului de energie, menite să compenseze economiile de energie nevalorificate de consumatorii care, deși intenționau să procure echipamente mai eficiente din punct de vedere energetic, nu au putut lua o decizie informată.

Produsele cu impact energetic au o pondere importantă în consumul de resurse naturale și de energie. Conform ultimelor date disponibile în cadrul balanței energetice pentru anul 2023² consumul de energie în sectorul rezidențial reprezintă cca. 43% din consumului final energetic, iar cca. 70-80% din acest consum se datorează aparatelor electrocasnice.

Consumul final de energie în sectorul rezidențial poate ajunge la aproximativ 1 257 ktep în anul 2030, comparativ cu 1 036 ktep în anul 2023, în ipoteza implementării unor măsuri de eficiență energetică, astfel cum sunt prevăzute în Planul Național Integrat pentru Energie și Climă 2030.³

În mod corespunzător, cel mai mare potențial de economisire a energiei și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră se regăsește în sectorul rezidențial, în raport cu nivelul consumului de energie aferent acestuia.

Conform Programului de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a atinge, până în anul 2030, ținta necondiționată de 64% de reducere a emisiilor nete a GES comparativ cu nivelurile anului 1990. Angajamentul de reducere a emisiilor ar putea crește până la 78% în mod condiționat, având suportul necesar al donatorilor internaționali.

Tab. nr. 1. *Țintele de reducere a emisiilor de GES divizate pe sectoare, % față de 1990*

² https://statistica.gov.md/ro/balanta-energetica-a-republicii-moldova-9668_59503.html

³ Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2050
https://energie.gov.md/sites/default/files/concept_strategia_energetica_act._clean_1.pdf

Sectoarele	Până în anul 2020		Până în anul 2025		Până în anul 2030	
	ne- con condiționat	con condiționat	ne- con condiționat	con condiționat	ne- con condiționat	con condiționat
Energie	78	82	76	82	74	82
Transporturi	49	56	41	48	30	40
Clădiri	78	79	79	81	77	80
Industria	58	62	51	59	45	56
Agricultură	48	50	43	45	37	41
FTSCFTS	12	18	43	54	62	76
Deșeuri	23	26	46	51	38	47
TOTAL	65	71	69	76	64-67	78

Pornind de la obiectivul dual al intervenției în cauză, și anume de transpunere a unor regulamente noi și de modificare/actualizare a celor existente, putem conchide că la zi, achiziția de echipamente de către gospodăriile casnice și întreprinderile din Republica Moldova are loc în condițiile lipsei de informații cu privire la performanța energetică a acestora sau, detaliile la care au acces subiecții economiei naționale, nu sunt tocmai cele mai actuale.

Potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova nu există producători de echipamente care fac obiectul proiectului promovat, toate produsele respective fiind importate din Uniunea Europeană sau din alte state. Produsele provenite de la companii europene sunt, în mod inerent, însoțite de etichetele obligatorii, iar producătorii din afara Uniunii Europene își conformează producția cerințelor regulamentelor UE, întrucât vizează accesul pe piața europeană, pe piețele altor state din Spațiul Economic European (precum Elveția sau Norvegia), precum și pe piețele celor nouă Părți Contractante ale Comunității Energetice, unde se aplică aceleași reguli privind etichetarea energetică.

Pentru anul 2024, valoarea importurilor Republicii Moldova (excluzând întreprinderile și organizațiile din partea stângă a Nistrului și mun. Bender) a constituit 9,1 miliarde USD, înregistrând o creștere de 4,5% comparativ cu 2023.

Tab.nr.2 Evoluția indicilor valorici ai exporturilor și importurilor de mărfuri

sursa: Moldova în cifre, ediția 2025.

https://statistica.gov.md/files/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2025/breviar_o_2025.pdf

Ponderea neconformității în sine nu oferă o indicație clară despre amploarea problemei în ceea ce privește pierderea economiilor de energie preconizate: unele produse neconforme pot fi doar puțin mai eficiente decât este necesar sau indicat pe etichetă, în timp

ce altele pot fi mult mai puțin eficiente. Studiul de evaluare al UE indică faptul că o rundă de 10% din economiile de energie preconizate se pierd din cauza neconformității.

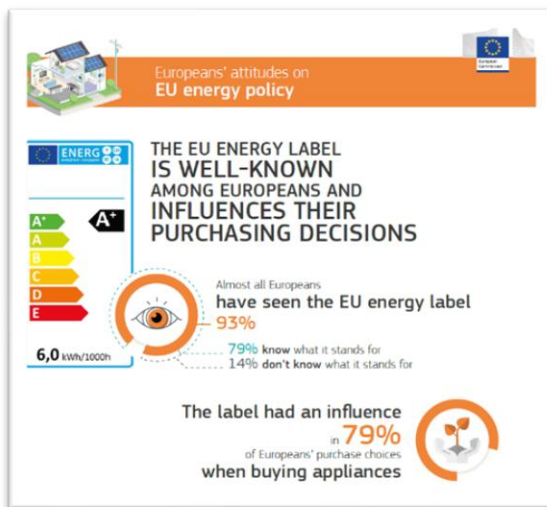

Fig. nr. 1. Relevanța etichetei energetice în UE

Sursa: Comisia Europeană, 2019, Barometrul Special 492

Figura 1 demonstrează care este relevanța/importanța etichetei energetice, în calitate de instrument ce poate determina decizia consumatorului final, la nivelul Uniunii Europene, unde 79% din respondenți au confirmat că se lasă ghidați de etichetele energetice.

Comisia Europeană a estimat că politicile sale de etichetare energetică, la nivel de Uniune, ar putea fi responsabile de cca. 230 Mtoe economii de energie finală⁴, sau, în termeni monetari, cca. 285 EUR/ anual în bugetul unei familii medii europene.

Prin urmare, conchidem asupra faptului că Guvernul are obligația de a oferi, atât cetățenilor, cât și întreprinderilor din sectorul real al economiei, posibilitatea de a efectua

achiziția de echipamente pentru propria gospodărie sau pentru propriile necesități, în cunoștință de cauză. Două cele mai relevante instrumente a fi utilizate în acest sens sunt:

- cerințele de proiectare ecologică (Hotărârea Guvernului nr. 750/2016), și
- cerințele privind etichetarea energetică a produselor cu impact energetic – subiectul proiectului propus spre promovare.

Proiectul de hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic este elaborat în temeiul art. 4 lit. a) din Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic.

Implementarea Legii nr. 306/2023 este asigurată prin intermediul a două hotărâri distincte ale Guvernului, și anume:

- Hotărârea Guvernului nr. 693/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice cu privire la etichetarea pneurilor;
- Hotărârea Guvernului nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, care vizează mai multe grupe de produse/ echipamente.

Impactul acestor Regulamente asupra economiei este unul care nu poate fi neglijat, chiar dacă nu există date statistice în acest sens. În lipsa datelor statistice la nivel național, nu este posibil de determinat impactul real al acestor Regulamente sub aspectul economiilor de energie și al reducerii de emisii de CO₂. În astfel de cazuri, analiza impactului a fost efectuată în baza comparării datelor aferente PIB la nivelul UE și cel al Republicii Moldova.

Prin urmare, dacă ar fi să comparăm PIB-ul Republicii Moldova pentru anul 2024, care a constituit 16,8 miliarde Euro⁵ cu PIB-ul la nivelul UE pentru anul 2024 care a

⁴ „About the energy label and ecodesign, Energy Savings” – [Pagina web a Comisiei Europene](#)

⁵ https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-si-anul-2024-9497_61702.html

constituit 17.98 trilioane Euro, putem estima că impactul calculat la nivel EU poate fi considerat ca aplicabil la nivelul Republicii Moldova cu o aproximare de unu la o mie. În plus față de comparația cifrelor PIB, având în vedere că eficacitatea aplicării în Moldova nu va fi aceeași ca și în statele membre ale UE, pentru cazul Republicii Moldova se admite un factor de cauzalitate de 60% la cifrele calculate pentru economiile de energie și reducerea de emisii de CO₂ echivalent la nivel EU.

Pentru eficientizarea și intensificarea exportului mărfurilor și serviciilor autohtone pe piața Uniunii Europene este necesar respectarea standardelor europene de calitate a mărfurilor și serviciilor, precum și a standardelor de protecție a mediului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general al proiectului constă în crearea unui cadru de reglementare aplicabil produselor cu impact energetic, respectiv uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur și aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare directă, introduse pe piață sau puse în funcțiune. Acest cadru asigură etichetarea produselor respective și furnizarea de informații standardizate privind eficiența energetică, consumul de energie și de alte resurse asociate utilizării acestora, precum și a unor informații suplimentare despre produse, permițând astfel consumatorilor să aleagă produse mai eficiente și să contribuie la reducerea consumului de energie.

Prin prezentul proiect de hotărâre de Guvern se propune spre aprobare:

1) Regulamentul cu privire la etichetarea energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur, care stabilește cerințele pentru etichetarea energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur alimentate de la rețeaua electrică și a celor alimentate cu gaz, precum și la furnizarea informațiilor suplimentare aferente acestor produse;

2) Regulamentul cu privire la etichetarea energetică a aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare directă, care stabilește cerințele pentru etichetarea energetică a aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare directă alimentate de la rețeaua electrică, precum și la furnizarea informațiilor suplimentare aferente acestor produse, inclusiv aparatelor vândute pentru refrigerarea altor produse decât produsele alimentare;

3) Regulamentul pentru stabilirea detaliilor operaționale ale bazei de date a produselor cu impact energetic, care stabilește detaliile operaționale privind funcționarea bazei de date a produselor cu impact energetic și a pneurilor.

Prevederile Regulamentului privind stabilirea detaliilor operaționale ale bazei de date a produselor cu impact energetic se aplică:

– procesului de verificare prin care persoanele fizice și persoanele juridice dobândesc statutul de furnizori verificați, cu asigurarea confidențialității, integrității și autenticității informațiilor înregistrate;

– informațiilor necesare pentru înregistrarea modelelor de produse;

– modelelor de schimb de date, precum și gestionării versiunilor de software;

– asigurării disponibilității sistemului și a datelor.

De asemenea, proiectul respectiv prevede abrogarea alineatului (1) din pct. 1. din nr.1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic, ce vizează Regulamentul cu privire la cerințele de etichetare energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur.

Totodată, proiectul de hotărâre de Guvern urmărește atingerea următoarelor obiective specifice estimate către orizontul de timp 2030:

- 1. Promovarea produselor durabile prin aprobarea unor cerințe continue și îmbunătățite, adaptate la progresul tehnologic, în ceea ce privește consumul de energie;*
- 2. Intensificarea creșterii durabile, stimularea inovării și dezvoltarea tehnologiilor verzi;*
- 3. Consolidarea încrederii consumatorilor că produsele oferite sunt de aceeași calitate și performanță ca și cele disponibile pe piața Uniunii Europene.*

De asemenea, aceasta contribuie la realizarea obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050, stabilit la art. 1 alin. (1) din Legea nr. 74/2024 privind acțiunile climatice, prin generarea de economii anuale la nivelul consumului final de energie și reduceri corespunzătoare ale emisiilor de CO₂.

Adițional, proiectul vine să actualizeze cerințele în materie etichetării energetice pentru, următoarele produse:

- uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur;
- aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare directă.

Astfel, pentru regulamentele în transpunere, structura acestora este una identică și include:

I. Dispoziții generale și domeniul de aplicare

- se stabilește grupa de produse în raport cu care noile prevederi sunt obligatorii
- se stabilesc grupurile de produse în raport cu care prevederile nu se aplică

II. Noțiuni

În sensul fiecărui regulament, sunt stabilite o serie de noțiuni caracteristice produsului.

III. Responsabilitățile furnizorilor de echipamente cu impact energetic (i.e. producătorii de echipamente sau importatorii)

Setul de atribuții impus producătorilor, în situațiile în care aceștia există, sau importatorilor (o practică caracteristică Republicii Moldova), nu se diferențiază în dependență de produsul vizat de regulament, și include:

- a. fiecare unitate de produs urmează să fie însoțită de o etichetă tipărită în formatul stabilit, de regulă;
- b. anumite informații tehnice despre produs urmează a fi prezentate în fișa produsului, care este pusă la dispoziție gratuit, în format electronic;
- c. la cererea expresă a distribuitorului, fișa cu informații despre produs se pune la dispoziție în format tipărit;
- d. conținutul documentației tehnice se pune la dispoziția Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;
- e. orice material promoțional pentru un anumit model de echipament trebuie să conțină clasa de eficiență energetică și gama de clase de eficiență astfel cum sunt disponibile pe etichetă, informația fiind prezentată în conformitate cu cerințele regulamentului.

IV. Responsabilitățile comercianților de echipament cu impact energetic pe piața Republicii Moldova

Regulile general-aplicabile pentru fiecare comerciant oricărui tip de produs sunt:

- a. fiecare model prezentat la punctul de vânzare, inclusiv la târgurile comerciale, poartă eticheta pusă la dispoziție de furnizori, astfel încât să fie clar vizibilă, iar pentru toate celelalte aparate astfel încât să fie clar vizibilă pe partea exterioară frontală sau superioară;
- b. în cazul vânzării la distanță, eticheta și fișa cu informații despre produs sunt furnizate conform cerințelor regulamentului;
- c. orice material publicitar vizual pentru un anumit model de echipament, inclusiv pe internet, conține clasa de eficiență energetică și gama de clase de eficiență astfel cum sunt disponibile pe etichetă;
- d. orice material promoțional tehnic referitor la un anumit model de echipament, inclusiv materialele promoționale tehnice disponibile pe internet, care descrie parametrii săi tehnici specifici, indică clasa de eficiență energetică a modelului respectiv și gama de clase de eficiență energetică astfel cum sunt disponibile pe etichetă.

V. Metode de măsurare

Regulamentele stabilesc metode de măsurare și de calcul fiabile care urmează a fi respectate/ implementate de părțile vizate în Regulamente, atunci când obțin informații despre parametri și performanța propriilor echipamente.

VI. Procedura de verificare în scopul supravegherii pieței

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor este autoritatea care ar urma să aplice o procedură prevăzută în anexa nr. 8 la regulamente atunci când verifică conformitatea clasei de eficiență energetică, a altor performanțe invocate de către producători.

Pentru o serie importantă de parametri, regulamentele furnizează toleranțe care ar putea fi aplicate de Inspectorat, având în vedere metodele mai simplificate de măsură pe care le poate aplica acesta, și care nu se aplică de către producătorul echipamentului la stabilirea performanței produsului său.

Regulamentele conțin un set de anexe, care includ:

Clasele de eficiență energetică aplicabile echipamentului:

Anexele prezintă informații comprehensive despre clasele de performanță energetică, de la A+++ la G (pentru produsele care nu au fost supuse procesului de reclasificare);

Etichetele energetice, adaptate la fiecare produs:

La fiecare regulament sunt prezentate etichetele a fi pregătite de producător și afișate de către comerciant. Este indicat setul de parametri ce determină performanța echipamentului și care trebuie prezentat în etichetă.

Figurile 2 și 3 prezintă, drept exemplu, eticheta energetică ce însoțește uscătoarele de rufe cu tambur fără acțiune de condensare (inclusiv dimensiunile prestabilite ale acestora), și demonstrează că performanța energetică a respectivului echipament este determinată de consumul de energie electrică într-un an. În același timp, este relevantă informația cu privire la volumele tuturor compartimentelor dulapului propriu-zis.

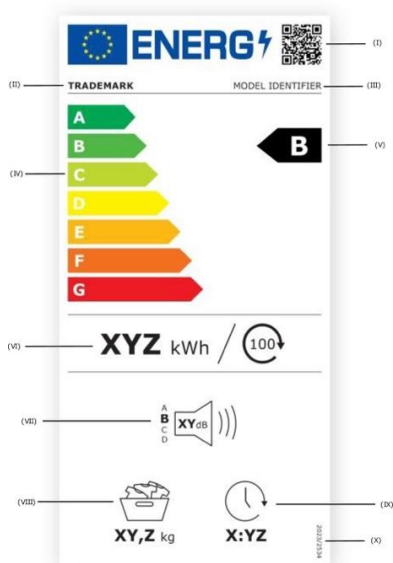

Fig. nr. 2. Eticheta energetică aplicabilă (imaginea din stânga)

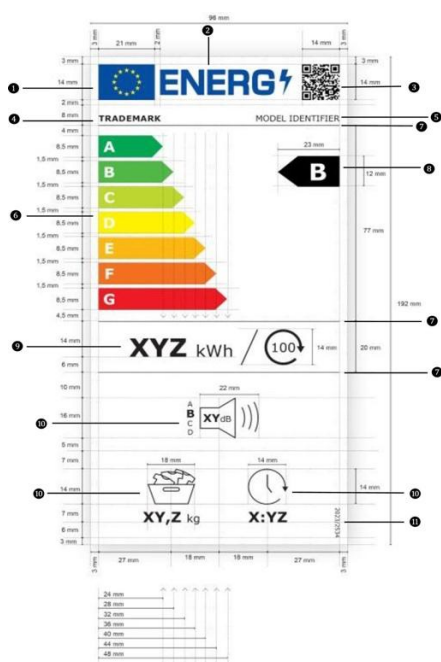

Fig. nr. 3. Designul etichetei și parametrii prestabiliți ai acesteia (imaginea din dreapta)

Fișa produsului:

În fișa respectivă urmează a fi prezentate detalii administrative despre furnizorul (producător, importator) produsului, identificată marca și modelul echipamentului, precum și trebuie prezentați și descriși parametrii produsului.

Dosarul cu documentația tehnică:

Specificațiile tehnice detaliate despre produs sunt prezentate conform rigorilor prezentate în anexa respectivă.

Informațiile care trebuie furnizate în cazurile în care se consideră că utilizatorii finali nu pot vedea produsul expus decât pe internet:

Sunt stabilite care informații se prezintă consumatorului în condițiile în care aceștia nu pot vedea produsele expuse decât pe internet.

Informațiile care trebuie furnizate în cazul vânzării, închirierii sau cumpărării cu plata în rate pe internet:

În mod obligatoriu, la comercializarea produsului pe internet, fiecare produs trebuie însoțit de eticheta energetică „săgeata în culori/monocromă, cu indicarea gamei claselor de eficiență energetică”.

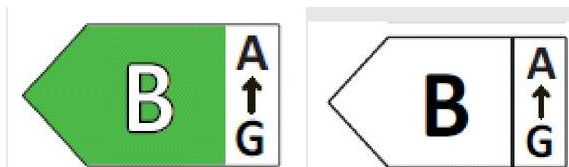

Fig. nr. 4. Etichetă energetică

Metoda de calcul a indicelui de eficiență energetică:

În cazul formulelor de calcul a indicelui de eficiență energetică (EEI) stabilit în Anexa 1, în condițiile în care nu stabilește valoarea EEI, regulamentul respectiv nu va conține o anexă separată privind Metoda de calcul a indicelui de eficiență energetică.

Măsurători și calcule:

Anexa în cauză stabilește rigorile aferente modului în care sunt luate măsurătorile și produse calculele efectuate în scopul conformității și al verificării conformității cu cerințele unui anumit regulament.

Verificarea conformității produselor de către autoritățile de supraveghere a pieței:

Anexa în cauză stabilește modalitatea în care autoritatea responsabilă de supravegherea pieței, în cazul Republicii Moldova fiind vorba despre Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, ar urma să verifice, la necesitate, parametrii declarați de producători.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Lipsa de acțiune în acest domeniu ar conduce la nerealizarea obiectivelor dezvoltării durabile, naționalizate în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, inclusiv ODD 7, esențial pentru direcțiile prioritare ale sectorului energetic, vizând producția sustenabilă, utilizarea responsabilă a energiei și asigurarea unui acces echitabil la resurse energetice sigure și eficiente.

A nu face nimic înseamnă a nu onora obligațiunile luate de RM față de Acordul Climatic de la Paris (2015) și Tratatul Comunității Energetice. Astfel, nu a fost identificată o altă opțiune alternativă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

Pe lângă informarea consumatorului final cu privire la performanța energetică a echipamentului, obligația de aliniere a legislației naționale la acquis-ul UE este un angajament al statului în condițiile obținerii statutului de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană (UE) și deschiderea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Netranspunerea regulamentelor UE ar genera efecte negative asupra cooperării economice a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană (dezavantaje competitive) și ar reduce posibilitățile de dezvoltare economică verde. În consecință, nu a fost identificată o opțiune alternativă viabilă, accentul fiind pus pe necesitatea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Costurile aferente aprobării acestui set de Regulamente lipsesc, dat fiind faptul că, acestea nu propun crearea unui cadru nou instituțional. Mai mult, monitorizarea implementării Regulamentelor ține de competența Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor /ISSPNPC/. Inspectoratului, în baza prevederilor art. 7 al Legii nr. 306/2023, deja i-au fost stabilite atribuțiile privind implementarea politicii statului în domeniul produselor cu impact energetic.

Conform prevederilor art. 11 alin 3) din Legea 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic, costurile aferente controlului documentelor și testării fizice a produsului în caz de neconformitate legea menționată sau cu reglementările tehnice aplicabile, sunt suportate de autoritatea de supraveghere a pieței.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costurile aferente aprobării acestei hotărâri sunt minore. Implementarea politicii statului pe acest segment va fi realizată de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor.

Conform datelor oficiale, în Republica Moldova nu există producători de echipamente vizate de proiectul promovat. Respectiv, toate produsele respective sunt importate din UE sau din alte state. Prin urmare, cheltuielile bugetului de stat se vor limita la cheltuielile pentru

supravegherea pieței. Acestea vor fi planificate de către ISSPNPC, în calitate de autoritate de supraveghere a pieței, cu respectarea cadrului normativ în vigoare, în dependență de probabilitatea apariției necesităților de a testa anumite echipamente.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Introducerea cadrului de reglementare cu privire la etichetarea categorii de echipamente vizate de respectiva hotărâre, va avea un impact pozitiv asupra tuturor participanților pieței: consumatori, autorități publice, producători, importatori și distribuitori de astfel de produse.

Întrucât în Republica Moldova nu există niciun producător de echipamente vizate de noile regulamente, costurile asociate conformării cu reglementările și standardele relevante, în special pe partea de testare a performanței/clasei sau indicatorului de eficiență energetică, efectuarea testelor și pregătirii documentației tehnice solicitate de reglementările UE, sunt puse pe seama întreprinderilor producătoare din afara Republicii Moldova.

Referitor la obligația comercianților de a deține documentația tehnică aferentă echipamentelor, de a plasa etichetele în locurile indicate în regulamente, atât în condițiile comercializării acestora în magazine, precum și de a prezenta, la solicitare, detalii și documentație tehnică consumatorilor sau autorităților de supraveghere, aceste sarcini reprezintă un set de atribuții și responsabilități universale și inerente activității comercianților.

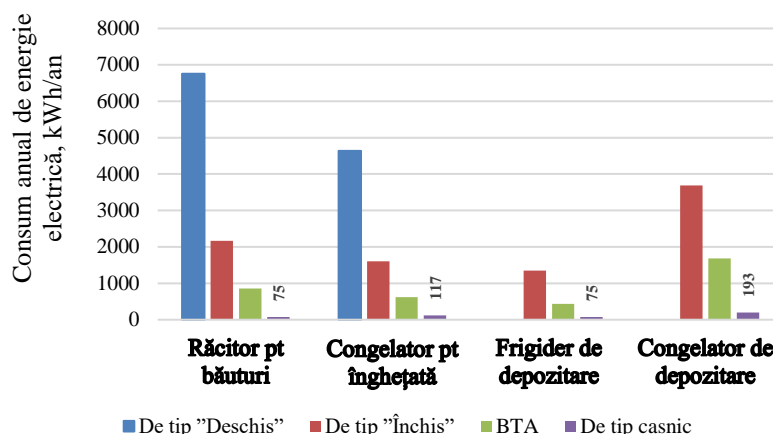
Cu toate acestea unicele eforturi financiare pe care le-ar putea avea în condițiile de azi un comerciant, având în vedere costurile sale inevitabile/de bază aferente activității desfășurate, ar fi completarea informațiilor de pe paginile sale web cu detalii despre clasa de performanță energetică a produsului, inclusiv plasarea versiunii electronice a etichetei.

Deși frigidererele casnice au fost pe radarul politicilor europene de eficientizare a consumului de energie cu mult înainte de anul 2000 – lucru care a permis îmbunătățirea performanțelor acestor echipamente, Comisia Europeană a decis extinderea, abia în anii 2012-2014, a politicilor de etichetare a produselor cu impact energetic și asupra dulapurilor frigorifice de depozitare profesionale. O analiză a pieței⁶ efectuată în anul 2015 a permis formularea următoarelor concluzii:

- Frigiderele și congelatoarele comerciale și profesionale tipice consumă de 2 – 3 ori mai multă energie decât modelele cu cea mai bună eficiență disponibile.
- Vitrinele frigorifice deschise consumă de 8 ori mai multă energie decât modelele cu cea mai bună eficiență disponibile.
- Modelele domestice consumă de 5 – 10 ori mai puțină energie decât modelele cu cea mai bună eficiență disponibile.

Figura de mai jos prezintă date despre consumul mediul anual al produselor la care s-a făcut referire mai devreme.

⁶ E. Geilinger, M. Janssen, P. H. Pedersen, P. Huggins, E. Bush, „Best available technology of plug-in refrigerated cabinets, beverage coolers and ice cream freezers and the challenges of measuring and comparing energy efficiency, 2015 ([link](#))

Notă: BAT – cea mai bună tehnologie disponibilă la zi (En. BAT – Best Available Technologies)

Fig. 5. Consumul anual de energie electrică, per tip de echipament

O analiză comparativă a performanței energetice a echipamentelor prezentate în Fig. nr. 5 și a celor documentate în baza de date TopTen.eu⁷ - un instrument online ce cuprinde date despre performanța energetică a unei liste extinse de echipamente - a permis stabilirea faptului că produsele puse la zi pe piața UE și-au mărit performanța în mediu cu 100-250%.

4.4. Impactul social

Aprobarea prezentului proiect de hotărâre de modificare a HG nr. 1003/2014 va avea un impact social pozitiv, astfel încât persoanele fizice/gospodăriile casnice sau agenții economici care au calitatea de consumator vor avea posibilitatea de a face alegerea și a-și exercita drepturile de consumator, în deplină cunoștință de cauză.

Tranziția către tehnologii și produse mai eficiente energetic necesită dezvoltarea și implementarea acestora, ceea ce poate genera noi locuri de muncă în sectoare precum producția, cercetarea și dezvoltarea, și instalarea echipamentelor eficiente energetic.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de hotărâre de modificare a HG nr. 1003/2014 nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare, din contra prin aprobarea proiectului se urmărește promovarea oportunităților egale în toate domeniile vieții sociale, astfel încât fiecare cetățean să poată lua deciziile în cunoștință de cauză.

4.5. Impactul asupra mediului

Măsurile stabilite în proiectul de hotărâre de modificare a HG nr. 1003/2014 vor contribui la:

- reducerea emisiilor de GES la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane;
- reducerea vulnerabilității asociate cu schimbarea climei pe termen scurt, mediu și lung, dar și spațial, limitând impactul negativ asupra ecosistemelor, cu influențe directe asupra calității resurselor naturale;
- atenuarea schimbărilor climatice, prin promovarea tehnologiilor care combat simultan poluanții atmosferici și gazele cu efect de seră (cum ar fi amoniacul și oxidul de azot).

Reducerea consumului de energie electrică duce, în mod direct, la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Astfel, în condițiile în care acceptăm un factor de emisii pentru energia electrică utilizată din rețea de 0,5073 tone CO₂/MWh⁸, vedem în graficul de mai jos cum poate

⁷ <https://www.topten.eu/private>

⁸ Assessment of the Grid Emission Factor of Moldova's Electricity System, MESA, 2024 ([link](#))

evolua valoarea emisiilor GES în dependență de numărul unităților frigorifice, după cum a fost descris în capitolul anterior.

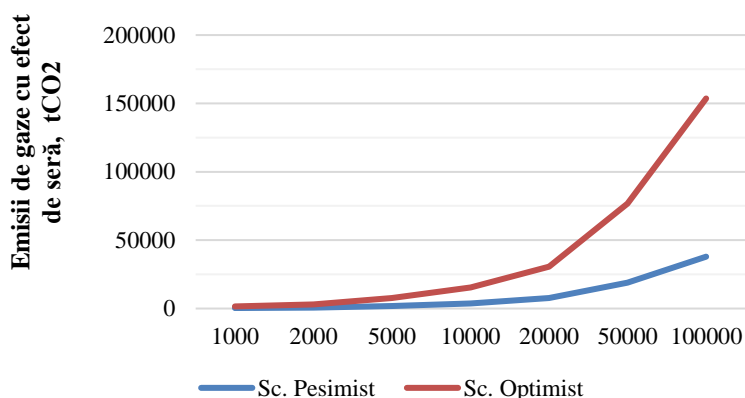

Fig. nr. 6. Dependența reducerilor GES de numărul de unități frigorifice substituite

Cu referire la impactul indirect acesta va putea fi simțit pe termen mediu și lung, după cum urmează: industria locală va putea beneficia de investiții în tehnologii curate iar produsele vor putea fi certificate ecologic, consumatorii își vor schimba comportamentul de consum prin alegerea produselor durabile.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Impactul benefic al politicilor de etichetare a produselor cu impact energetic, pe lângă reducerea a consumului de resurse energetice, în termeni de energie dar și mijloace financiare, mai poate fi descris și de următoarele beneficii:

1. *Îmbunătățirea calității aerului* – echipamentele eficiente energetic tind să utilizeze tehnologii mai avansate și mai curate, reducând astfel emisiile de poluanți atmosferici (altele decât emisiile de GES).
2. *Promovarea inovației și a competitivității* - cerințele stricte și standardele ridicate impuse de politicile de etichetare energetică stimulează inovația în rândul producătorilor. Aceștia sunt încurajați să dezvolte produse noi și mai eficiente, ceea ce poate conduce la o competitivitate crescută pe piața internațională.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Cadrul legislativ al Uniunii Europene în domeniul etichetării energetice a fost transpus doar parțial în legislația națională. Regulamentul (UE) 2017/1369 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2017, de stabilire a unui cadru pentru etichetarea energetică, constituie baza pentru adoptarea actelor normative privind etichetarea produselor cu impact energetic și furnizarea de informații standardizate referitoare la eficiența energetică, precum și la consumul de energie și de alte resurse, în scopul sprijinirii consumatorilor în procesul decizional de achiziție, fiind transpus prin Legea nr. 306/2023 privind etichetarea produselor cu impact energetic.

În cadrul exercițiului actual de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 se va transpune:

Regulamentul delegat (UE) 2023/2534 în ceea ce privește etichetarea energetică a uscătoarelor de rufe de uz casnic cu tambur și de abrogare a Regulamentului delegat (UE) nr. 392/2012 al Comisiei;

Regulamentul delegat (UE) 2019/2018 în ceea ce privește etichetarea energetică a aparatelor frigorifice cu funcție de vânzare direct;

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2024/994 al Comisiei din 2 aprilie 2024 de stabilire a detaliilor operaționale ale bazei de date cu produse instituite în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1369.

Precizăm că adoptarea acestor modificări sau aprobarea de noi regulamente este un imperativ și o obligație legală în contextul statutului Republicii Moldova de Parte Contractantă în cadrul Comunității Energetice, dar și a statului de țară candidat pentru aderare la Uniunea Europeană – acordat în Iunie 2022.

În prezent, sunt transpuse 21 de regulamente de punere în aplicare, însă unele dintre acestea transpun versiuni depășite ale actelor Uniunii Europene în domeniul etichetării energetice.

Punctul 3 al proiectului Hotărârii Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 prevede următoarea dispoziție: prezenta hotărâre se abrogă la data aderării la Uniunea Europeană. Această soluție este conformă metodologiei de transpunere a legislației UE la nivel național.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezenta hotărâre transpune la nivel național pentru prima dată un număr de 3 regulamente UE, titlurile tuturor actelor normative europene au fost listate mai sus.

Respectiv, Republica Moldova s-a angajat să transpună la nivel național acquis-ul comunitar, astfel încât în procesul de procurare a produselor cu impact energetic, consumatorii să fie informați corespunzător despre performanța energetică și alți parametri relevanți ai echipamentelor și produselor disponibile pe piață.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

Anunț de inițiere a procesului de elaborare a Proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic.
https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15942

Respectând prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența decizională vor fi organizate consultări publice cu participarea tuturor părților interesate.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 35, 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de hotărâre va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Având în vedere obligația statelor membre de a impune sancțiuni drastice și mecanisme stricte pentru respectarea prevederilor noilor regulamente privind etichetarea produselor cu impact energetic, este esențial să se modifice urgent Codul Contravențional (de exemplu, articolul 344) pentru a include sancțiuni severe pentru nerespectarea noilor reguli, similare celor deja existente pentru aplicarea marcajului „CE” (politici de proiectare ecologică).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea politicilor de etichetare energetică a produselor cu impact energetic vizate de prezenta notă informativă presupune, în primă instanță, aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1003/2014 pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic.

Din punct de vedere instituțional, careva modificări nu se prevăd. Implementarea HG nr. 1003/2014 va fi efectuată inclusiv prin prisma prevederilor Legii nr. 306/2023 cu privire la etichetarea produselor cu impact energetic, care prevede următoarele:

- Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, va asigura implementarea politicilor respective prin realizarea măsurilor de supraveghere a pieței;
- Instituția publică de suport în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și al promovării utilizării energiei din surse regenerabile, i.e. Centrul Național pentru Energie Durabilă, în coordonare cu Inspectoratul, va întreprinde și implementa măsuri de promovare și creștere a gradului de conștientizare de către public a importanței etichetei energiei și beneficiile acesteia.

Implementarea hotărârii va depinde strict de disciplina producătorilor și importatorilor, de informarea și monitorizarea riguroasă efectuate de instituțiile responsabile, precum și de educarea continuă a actorilor pieței cu privire la cerințele, condițiile și avantajele produselor cu performanțe energetice superioare. Este absolut necesar să se stabilească raporturi eficiente și ferme de colaborare între toți actorii pieței: Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, care are obligația de a verifica și monitoriza fără abatere, agenții economici care introduc produsele pe piață, și consumatorii – atât persoanele juridice, cât și cele fizice, care achiziționează produse cu impact energetic.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Vitalie MÎȚA